

СТАНОВИЩЕ

От проф. Велчо Стоянов, д-р ик. н. от катедра „Финанси“ при УНСС върху дисертационния труд на тема: „Дълговата криза в Еврозоната: причини, последици и отражение върху икономиките на новите страни – членки“ с автор Виктор Михайлов Динев, чиито научен ръководител е гл.ас. д-р Иван Крумов Тодоров.

Темата на дисертационния труд на докторанта Виктор Михайлов Динев е твърде актуална, главно поради това, че:

Първо, България от началото на 2018 г. ще поеме временното председателство на ЕС и

Второ, в качеството си на такъв тя ще се опита да осигури влизането си в Шенгенската зона и ще актуализира членството си в еврозоната.

Темата е актуална и поради обстоятелството, че обстойно и широко се изследва дълговата криза, характерна за Еврозоната, респ. нейните причини, последици, респективно нейното отражение върху икономическите последици от нея и върху новите страни – членки, вкл. България, разбира се. Според докторантът „проблемите в икономиките пораждаат и други проблеми – демографски, растящо социално неравенство и апатии на гражданите към политическите процеси“ /с.9/

Целта, която си поставя докторантът е „изследване и анализиране на дългосрочните последици на дълговата криза в ЕС относно икономиките на новите страни – членки на ЕС, включително и за България по линия на платежния баланс и по-специално чрез канала на външната търговия“ /с.9/. С оглед на постигането на така поставената цел са формирани и 8 основни задачи /с.9,10/.

След целта и задачите докторантът обосновава и формулира и обектът и предметът на своето изследване /с.10/, което е отклонение от общоприетата практика, че първо се формулират обектът и предметът, а след това се изтъкват и посочват целта и задачите на изследването в рамките на обоснования му предмет и обект.

Формулираните - обект, предмет, цел, задачи, а така също и тезата, са обусловили и структурата на дисертационния труд. В случая той е обособен в следните три глави:

I –ва глава: Дълговата криза в Еврозоната : причини и последици; тази глава е обособена в 19 параграфи и подпараграфи.

II - ра глава: Динамика на държавния дълг и макроикономическа среда в ЕС за периода 2004-2015 година; структурата на тази /втора/ глава е обособена само в 4 параграфа, които са следните:

- 2.1. Динамика на държавния дълг в ЕС за периода 2004-2015 г.
- 2.2. Макроикономическа среда на ЕС за периода 2004-2015 г.
- 2.3. Процедура при макроикономически дисбаланс и конкретна статистика за периода 2004-2015 г.
- 2.4. Изводи към глава II – ра.

III – та глава: Отражение на дълговата криза в еврозоната върху икономиките на новите страни – членки на ЕС; тази глава е обособена в 12 параграфа и подпараграфа.

И трите глави приключват с обобщаващи изводи, някои от които имат оригинален и дори приносен характер.

В края на дипломната работа е изброен сравнително богат списък на ползваните литературни източници, а именно:

- На български език- 65 заглавия
- На латински език- 119 заглавия и
- От интернет- 44 цитати

Общо: 228 литературни източници

В края на дисертационния труд са публикувани и две приложения, а така също резюме на положителните резултати /с.198/ и декларация за оригиналност /с.199/.

На базата на дисертационния труд е изготвен подходящ и сполучлив Автореферат. От него са публикувани и необходимите издания.

Безспорно е, че читателят получава една убедителна представа за състоянието, динамиката и евентуалните последици от дълговата криза в ЕС като цяло и в неговата Еврозона, което е интересен и своеобразен принос за литературата.

Може би следва да изтъкнем и подчертаем, че от глава първа получаваме представа за причините и последиците за дълговата криза в Еврозоната, но главно чрез цитирането на солидна база от литературни източници, които са изследвали и анализирали тази тематика и проблематика, но като че ли не цитатите следва да преобладават, а собствените идеи, мнения и тези, подкрепени и с цитати от други автори.

Най – силно впечатление ми направи глава втора, в която цялостната динамика и характеристика на държавния дълг и макроикономическата среда в ЕС за периода от 2004 до 2015 г. и илюстриран и доказан чрез над 20 солидни таблици, чрез които се получава една широка и убедителна картина на дълговата криза в рамките на ЕС и Еврозоната в частност за десетгодишен период от време.

Може би тези резултати, характерни за ЕС, следваше да се съпоставят и с такива, характерни за основните или главни държави в света, при което като че може да се стигне до изводът, че светът вече като че ли е пред прага на невероятна дългова криза. Като че ли в мирно време светът не е достигнал до тавана на невероятна дългова криза, провокирана главно от утвърдения ултра-неолиберализъм към края на 80- те и началото на 90-те години на миналия век, под политическото ръководство на американския президент Р.Рейгън и английската премиерка – „желязната лейди“, М. Тачър с активното съдействие и на т. нар. „Вашингтонски консенсус“, а и на международните финансово – икономически организации – МВФ, МБРР/СБ, СТО и др.

Като че ли „Сблъсъкът на цивилизациите“, обоснован от С. Хънингтън и който се превърна в стратегия на САЩ, който сблъсък е ясно до какво доведе в Близкия изток, включително и в Европа, а и на по-широка основа чрез т. нар. „Цветни революции“ и пр. Дали световната дългова криза няма връзка и зависимост и с тези нови глобални проблеми, включително глобалната дългова финансова криза? Въпрос на гледна точка.

Да припомним, че в глава III – та се поставя акцентът върху дълговата криза в Еврозоната на новите страни – членки. Тук също се правят обобщаващи изводи относно състоянието в рамките на новите страни – членки, включително и България, където също са налице оригинални и приносни моменти.

Преди да обявя крайното си положително отношение към обсъждания дисертационен труд бих искал да обърна критично внимание към следните неща:

- Необичайна и нелогична практика е да се поставят целта и задачите в увода преди предметът и обектът на изследването.
- Може би следваше държавно – дълговото състояние на страните в ЕС, вкл. в Еврозоната, да се съпоставят с резултатите в определен брой от държавите със

световно значение, за да се добие представа и за глобалното състояние на нещата.

Разбрахме също така, като имаме предвид и предходният вариант на дисертацията, че без да се прекалява с математиката, могат да се правят твърде добри и с убедителен характер научни изследвания.

Накрая или в заключение бих искал да кажа, че подчертано положително оценявам настоящия вариант на дисертационния труд на докторанта Виктор Михайлов Динев и с убеденост ще гласувам да бъде присъдена на нейния автор образователно научната степен **„Доктор“** в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка..

19.06.2017 г., София

Автор на становището:.....

(проф. д.ик.н. В. Стоянов)